

Jerzy Łabanowski

**OCENA JAKOŚCI
WYROBÓW HUTNICZYCH**

Elbląg 2012

PRZEWODNICZĄCY KOMITETU REDAKCYJNEGO WYDAWNICTWA PWSZ
W ELBLĄGU

dr hab. inż. Jerzy Łabanowski, prof. PWSZ w Elblągu

RECENZENT wydania I

prof. zw. dr hab. inż. Zbigniew Zaczek

REDAKCJA, KOREKTA I SKŁAD KOMPUTEROWY

Wydawnictwo Techniczno-Naukowe JAS

e-mail: jagoda.szczerkowska@gmail.com

Olga Strzelec

Jerzy Paczyński

Wydano za zgodą Rektora PWSZ w Elblągu

© Copyright by Wydawnictwo PWSZ w Elblągu

ISBN 978-83-62336-18-0

Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Elblągu

82-300 Elbląg, ul. Wojska Polskiego 1, tel. (0-55) 629 05 55.

Wydanie II poprawione i uzupełnione.

Nakład 150 egz. Format: B-5.

SPIS TREŚCI

	Strona
Wstęp.....	5
1. SYSTEMY ZAPEWNIANIA JAKOŚCI WYROBÓW HUTNICZYCH	7
1.1. Podstawy i terminologia systemów zarządzania jakością.....	7
1.2. Zakładowe systemy zapewniania jakości wyrobów hutniczych	9
1.3. Statystyczna kontrola jakości wyrobów hutniczych	13
1.3.1. Terminologia statystycznego sterowania jakością	14
1.3.2. Losowy wybór jednostek produktu do próbki.....	15
1.3.3. Kontrola odbiorcza produktów sztukowych	16
1.4. Kontrola wyrywkowa metodą alternatywną	18
1.4.1. Terminy, definicje i symbole	18
1.4.2. Plany kontroli partia za partią	19
1.4.3. Plany kontroli partii izolowanych	20
1.4.4. Plany kontroli skokowej	23
1.5. Ocena zgodności wyrobów hutniczych.....	26
1.5.1. Systemy certyfikacji wyrobów hutniczych	26
1.5.2. Akredytacja jednostek oceniających zgodność	26
Literatura	31
2. NIEZGODNOŚCI WYROBÓW HUTNICZYCH	32
2.1. Niezgodności składu chemicznego i właściwości mechanicznych materiału	35
2.2. Niezgodności wyrobów walcowanych, ciągnionych i tłoczonych.....	35
2.3. Niezgodności wyrobów kutych.....	42
2.4. Niezgodności wyrobów odlewanych	44
Literatura	49
3. LABORATORYJNE BADANIA ODPORNOŚCI NA KOROZJĘ WYROBÓW HUTNICZYCH.....	50
3.1. Metody oceny badań korozyjnych	50
3.2. Długotrwałe badania korozji.....	60
3.3. Przyspieszone badania korozji	61
3.4. Badania korozji międzykrystalicznej	63
3.5. Badania współdziałania korozji i naprężeń.....	70
3.5.1. Badania korozji naprężeniowej wyrobów hutniczych.....	70
3.5.2. Badania odporności wyrobów na pękanie wywołane wodorem	81

3.5.3. Badania zmęczenia korozyjnego.....	88
3.5.4. Badania erozji kawitacyjnej.....	93
Literatura	97
4. BADANIA WŁAŚCIWOŚCI MECHANICZNYCH WYROBÓW HUTNICZYCH	100
4.1. Ogólna charakterystyka badań mechanicznych	100
4.2. Wyroby hutnicze.....	102
4.2.1. Warunki techniczne dostawy przerobionych plastycznie wyrobów ze stali i metali nieżelaznych	102
4.2.2. Warunki techniczne dostawy materiału do kucia i odkuwek.....	106
4.2.3. Warunki techniczne dostawy gąsek i odlewów	110
4.3. Uniwersalne maszyny wytrzymałościowe	115
4.4. Statyczne próby rozciągania metali	122
4.5. Statyczne próby ściskania, zginania i ścinania	142
4.6. Dynamiczne próby metali	148
4.7. Badania metali na zmęczenie.....	165
4.7.1. Podstawowe pojęcia, przygotowanie próbek, przeprowadzenie prób.....	165
4.7.2. Próby zmęczenia metali	168
4.8. Badania odporności metali na pękanie.....	188
4.9. Próby pełzania i relaksacji metali	200
4.10. Pomiary twardości metali	208
4.10.1. Statyczne pomiary twardości metali	208
4.10.2. Dynamiczne pomiary twardości metali.....	233
4.10.3. Porównanie twardości wyznaczonej sposobem Rockwella, Vickersa, Brinella, Shore'a i wytrzymałości na rozciąganie metali.....	234
4.11. Badania zużycia metali w procesie tarcia	238
Literatura	250
5. BADANIA TECHNOLOGICZNE WYROBÓW HUTNICZYCH.....	255
5.1. Ogólna charakterystyka badań technologicznych.....	255
5.2. Badania hartowności stali	255
5.3. Badania warstw dyfuzyjnych i powłok.....	260
5.4. Badania wyrobów płaskich i kształtowych	275
5.5. Badania blach i taśm grubości do 3 mm	282
5.6. Badania rur.....	287
5.7. Badania drutów i lin stalowych.....	293
Literatura	298